

PÕHIKOOLI MUUSIKAÕPETUSE ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunsti vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse.

ÕPPETEGEVUS I KOOLIASTMES:

- 1) ühehäälnelaulmine ja osalemine koolikooris;
- 2) meloodia laulmine käemärkide, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi;
- 3) mänguoskuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel, plokkflöödil või 6-keelsel väikekandelil;
- 4) kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades;
- 5) muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu;
- 6) esinemisjulguse ja -oskuse arendamine;
- 7) muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades;
- 8) õppekäigud, kontserdil, teatris ja muuseumis käimine jne.

Algõpetuse põhieesmärgiks on aktiivse musitseerimise kaudu muusika vastu huvi äratamine. Muusikatund peaks olema oodatud sündmuseks, mis pakub õpilastele positiivseid elamusi. Selles eas on oluline õpetaja positiivne suuline hinnang õpilase muusikalisele tegevusele. Hindamine peab kajastama ja toetama iga õpilase individuaalset muusikaliste võimete arengut.

Oluline koht meie muusikatradsioonide säilitamisel ja edasiarendamisel on koorilaulul ning pillimängul. Selles vanuseastmes rajatakse alus muusikatradsioonide säilitamisele ja edasikandmisele, mille üks väljund on õpilaste osalemine koolikooride tegevuses, et saada esmane koorilaulukogemus. Vastavalt võimalustele tegeldakse vokaal- ja instrumentaalansamblite ning solistidega.

Laulmisel on tähelepanu *a capella* ning saattega ühislaulmisel. Lisaks ühehäälele laulmisele lauldakse ka kaanoneid.

Pillimängus omandatakse erinevate rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide ning plokkflöödi esmased mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna.

Olulisel kohal on muusikaline liikumine: rahvatantsud ja laulumängud ning muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu.

Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu.

Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu.

LÕIMUMINE TEISTE ÕPPEAINETEGA

- Emakeel – lugemisoskuse arendamine, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, mälu arendamine, diktsioon;
- Matemaatika – arvud, helipikkused, helikõrgused, laulu vorm, võrdlus, liitmine-lahutamine, loendamine, loogika, mälu, rütmivältused, takt ja taktimõõt ;
- Kunstiõpetus – noodigraafika harjutamine, muusikalise emotsiooni väljendamine värvis/pildis;
- Tööõpetus – lihtsamate rütmipillide valmistamine;
- Kehaline kasvatus – kehapillisaated, koordinatsioon, hingamine, laulu- ja ringmängud, kehaline tegevus läbi liikumise ja loovülesannete;
- Kodulugu/Inimeseõpetus – kodu ja kodumaa, rahvakalendriteemad, eesti rahvamuusika.

HINDAMINE

Muusikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks järgneva õppe kujundamisele, stimuleerib ning motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele. Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel, et tunnustada õpilase panust ja ettevõtlikkust.

I kooliastmes hinnatakse peamiselt muusikalisi tegevusi: laulmist, pillimängu ja loovtegevusi.

Hindamine liigitub kujundavaks ja kokkuvõtvaks hindamiseks.

Kujundav hindamine jälgib õpilase arengut, keskendub protsessile, aitab eesmärgi seada. Kujundava hindamisena mõistetakse õppeperioodi kestel toimuvat hindamist, analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, suunatakse õpilasi edasisele õppimisele (aidates neil teadvustada oma

vajadusi, seniseid saavutusi ning vajakajäämisi) ja kavandatakse järgnevad eesmärgid. Kujundava hindamise ülesandeks on õpilase arengu ergutamise, toetamine ja tema õpitulemuste parandamine.

Kokkuvõttev hindamine teeb kokkuvõtte õpilase arengust, keskendub lõpptulemusele, on aluseks õppe edasisele kavandamisele.

Õpitulemuste kirjalik hinnang kantakse igal trimestril õpilase tunnistusele.

MUUSIKA 1. KLASSILE

ÕPPESISU

LAULMINE JA HÄÄLE ARENDAMINE

Muusikalistele fraasidele toetuv vaba ja loomulik hingamine laulmisel. Ilmekuse saavutamine. Laulude esitamine liikumise ja liigutusega. Õpetada lapsi laulma pingevaba tooniga. Juhtida tähelepanu õigele kehahoiule, hääle moodustamisele, diktsioonile. Kõlaline puhtus ja ilmekus. Tähelepanu osutada eesti rahvalaulude õppimisele.

MUUSIKALISED TEADMISED JA OSKUSED

Meetrum ja rütm. Rõhulised ja rõhuta helid. Kiire ja aeglane liikumine muusikas.

Kõrge ja madal heli. Erinevad registrid. Vaikne ja vali muusika. MI, SO, RA astmete tundmaõppimine ja omandamine. Rütmivormide TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, paus tundmaõppimine, kasutamine laulude rütmisaadetes.

MUUSIKA KUULAMINE

Kuulata lastelaule ja instrumentaalseid karakterpalu. Avardada laste muusikalist silmaringi, kujundada kuulamiskultuuri. Õpetada mõistma heliteose karakterit, meeleolu. Õpetada jälgima muusikalisi väljendusvahendeid: tempo, tämber.

MÄNG LASTEPILLIDEL

Lastepillide tundmaõppimine ja rakendamine laulude saateks: kõlapulgad, tamburiin, triangel, kuljused, marakaad, kastanjetid; saada algteadmised plokkflöödimängust.

MUUSIKALINE LIIKUMINE

Tunnetada ning väljendada muusika sisu ja meeleolu liikumise kaudu ; õppida tantsima eesti laulu –ja ringmänge

OMALOOMIC

Lihtsamate rütmiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel.

ÕPITULEMUSED

Taotletakse, et 1. klassi lõpetaja:

- 1) laulab vaba loomuliku hingamise, õige kehahoiu, selge diktsiooniga ning ilmekalt;
- 2) on omandanud ühislauluvara;
- 3) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- 4) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning õpetaja soovitusel ühe- ja/või kahehäälses koolikooris; mõistab laulupeo tähendust;
- 5) tunneb rütmivorme TA, TI-TI, TA-A, paus;
- 6) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks;

MUUSIKA 2. KLASSILE

ÕPPESISU

LAULMINE JA HÄÄLE ARENDAMINE

Laulda lihtsaid laule, jätkata I klassis alustatud tööd. Kõlalise puhtuse ja emotsionaalsuse taotlemine ühehäälsel laulmisel. Laulude esitamine liikumise ja kujundlike liigutustega.

MUUSIKALISED TEADMISED JA OSKUSED

Meetrum ja rütm. Kahe- ja kolmeosaline takt. Taktijoon. Lõpumärk. Kordusmärgid. Kahe- ja kolmeosaline taktimõõt. MI, SO, RA, LE, JO astmete tundmaõppimine noodijoonestikul ja omandamine kuuldeliselt. Rütmivormide TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, paus kinnistamine ja kasutamine laulude rütmisaadetes.

Rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, piano, forte.

MUUSIKA KUULAMINE

Kuulata lastelaule ja instrumentaalseid karakterpalu. Avardada laste muusikalist silmaringi, kujundada kuulamiskultuuri. Õpetada mõistma heliteose karakterit, meeleolu. Õpetada jälgima muusikalisi väljendusvahendeid: tempo, tämber, dünaamika, taktimõõt.

MÄNG LASTEPILLIDEL

Rütmiliste kaasmängude rakendamine õpitud lauludele. Jätkata rütmitööga juba omandatud rütmipillidel.

Mänguvõtted plokkflöödil.

MUUSIKALINE LIIKUMINE

Tunnetada ning väljendada muusika sisu ja meeleolu liikumise kaudu; õppida tantsima eesti laulu – ja ringmänge.

OMALOOMING

Lihtsamate rütmiliste kaasmängude loomine keha-, rütm- ja plaatpillidel; lihtsamate tekstide –liisusalmide ja regivärsside loomine.

ÕPITULEMUSED

Taotletakse, et 2. klassi lõpetaja:

- 1) laulab vaba ja loomuliku hingamise, õige kehahoiu, selge diktsiooniga, ilmekalt;
- 2) on omandanud ühislauluvara;
- 3) tunneb kahe- ja kolmeosalist taktimõõtu kuulamise ja noodi järgi;
- 4) oskab kasutada taktijoont, lõpumärki, kordusmärki;
- 5) kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat;
- 6) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- 7) on omandanud plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides;
- 8) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 9) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning õpetaja soovitusel ühe- ja/või kahehäälses koolikooris; mõistab laulupeo tähendust.

MUUSIKA 3. KLASSILE

ÕPPESISU

LAULMINE JA HÄÄLE ARENDAMINE

Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; mõistab ja väljendab laudes muusika sisu ning meeleolu;

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS

Meetrum ja rütm. Kahe- ja kolmeosaline taktimõõt. TA-A-A, TA-I-RI, TI-RI-TI-RI, poolpaus, tervetaktpaus. Rütmiimprovisatsioonid. Alumised SO ja RA, NA, DI, ülemine JO: astmete tundmaõppimine noodijoonestikul ja omandamine kuuldeliselt. *Mp*, *mf*, *crescendo*, *diminuendo*, *>*, *<*.

MUUSIKA KUULAMINE

Õpetada jälgima muusikalisi väljendusvahendeid: rütm, dünaamika, meloodia. Mõistete vokaal- ja instrumentaalmuusika tutvustamine. Muusikažanrite valss, marss, polka tundmaõppimine. Mõistete -helilooja, luuletaja, solist, ansambel, koor, koorijuht, dirigent, orkester- tundmaõppimine.

MÄNG LASTEPILLIDEL

Mänguoskuste süvendamine rütmi- ja meloodiapillidel.

MUUSIKALINE LIIKUMINE

Tunnetada ning väljendada muusika sisu ja meeleolu liikumise kaudu ; õppida tantsima eesti laulu –ja ringmänge.

OMALOOMING

Lihtsamate rütmiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel; lihtsamate tekstide –liisusalmide ja regivärsside loomine.

ÕPITULEMUSED

Taotletakse, et 3. klassi lõpetaja:

- 1) laulab vaba ja loomuliku hingamise, õige kehahoiaku, selge diktsiooniga ning ilmekalt;
- 2) on omandanud ühislauluvara;
- 3) tunneb 2- ja 3-osalist taktimõõtu kuulmise ja noodi järgi;
- 4) teab JO-võtme tähendust ja astmeid alumisest JO-st ülemise JO-ni, oskab neid kasutada laulmises;
- 5) oskab kirjeldada muusikateose karakterit ja meeleolu;
- 6) eristab muusikažanre valss, marss ja polka ja oskab neid iseloomustada;
- 7) kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat;
- 8) teab mõistete luuletaja, helilooja, solist, ansambel, orkester, dirigent, koor tähendust;
- 9) tunneb rütmivorme TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, TA-I-RI, TI-RI-TI-RI ja pause;
- 10) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning õpetaja soovitusel ühe /kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust.
- 11) on omandanud plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerimisel.